

prof. MUDr. Ján Benetin CSc
Neurologická klinika Lekárskej fakulty Slovenskej zdravotníckej univerzity,
Univerzitná nemocnica Bratislava, Nemocnica Ružinov, Ružinovská 6, 82606 Bratislava

Posudok habilitačnej práce

Aktuálne pohľady na patogenézu sclerosis multiplex

MUDr. Žofie Rádikovej PhD.

Habilitačná práca MUDr. Žofie Rádikovej PhD „Aktálne pohľady na patogenézu sclerosis multiplex“ je komentárom k priloženým siedmim prácam, z ktorých je MUDr. Žofia Rádiková PhD v dvoch prvou autorkou v ostatných spoluautorkou. Šesť z týchto prác sa venuje rôznym aspektom patofyziológie sclerosis multiplex, jedna vplyvu intenzívne intervencie zameranej na zníženie hmotnosti na frakcie LDL a HDL. Aj táto práca v kontexte ostatných prác súvisí s témou habilitačnej práce.

Vlastný komentár k priloženým prácam má 77 strán, obsahuje 8 obrázkov, 2 tabuľky a uvádza 189 relevantných citácií. Práca je rozdelená do piatich kapitol. V úvode rozoberá výskyt, etiopatogenézu, kliniku a možnosti liečby sclerosis multiplex. V druhej kapitole sumarizuje výsledky prác o vzťahu subfrakcií lipoproteínov k ateroskleróze, inzulínovej citlivosti a chronickému zápalu u pacientov so sclerosis multiplex. V tretej kapitole sumarizuje poznatky o autonómnej disfunkcii u pacientov vo včasnom štádiu sclerosis multiplex. Vo štvrtnej kapitole rozoberá vzťah sclerosis multiplex k oxidatívne stresu. V piatej kapitole sumarizuje závery vyplývajúce z prezentovaných prác. Závery sú nasledovné:

1. Zvýšené riziko aterosklerózy a komplikácií s ňou súvisiacich u pacientov so SM je s prítomné v podobe diskretných zmien v lipoproteínovom profile už vo včasných fázach ochorenia. Pri vzniku týchto zmien sa predpokladá vplyv zápalu ako aj parametrov oxidačného stresu, pričom výsledky naznačujú aj určité pohlavné rozdiely.
2. Dysfunkcia autonómneho nervového systému nie je primárnym faktorom v patogeneze SM, ale dochádza k nej až sekundárne pri progresii ochorenia.
3. Dysfunkcia autonómneho nervového systému nehrá vo včasných štádiách SM priamu úlohu pri rozvoji dyslipidémie a porúch glukózovej homeostázy, ale je spojená s aktiváciou imunitného systému v zápalovej fáze ochorenia.
4. U pacientov so SM v subakútnom, prípadne včasnom reparačnom štádiu lézií možno okrem metabolických zmien v oblastiach mozgu s viditeľnými léziami bielej hmoty pozorovať podobné metabolické zmeny aj v oblastiach mozgu so zdanlivo normálne vyzerajúcou

bielou hmotou bez viditeľných lézií.

5. Parametre oxidačného stresu, v zmysle zníženej celkovej antioxidačnej kapacity, sú prítomné už pri diagnostike SM resp. v iniciálnych štádiách ochorenia.

Habilitačná práca MUDr. Žofie Rádikovej PhD prináša viaceré pôvodné poznatky a predstavuje prínos v skúmaní patogenézy sclerosis multiplex. K práci nemám pripomienky.

Otázka:

Rocosta JM et al. 2015 (DOI:<https://doi.org/10.1016/j.msard.2015.02.002>) pri meta-analýze 16 štúdií zahrňujúcich 611 pacientov zistili, že až 42,1% pacientov so sclerosis multiplex malo abnormálny aspoň jeden test zameraný na kardiovaskulárnu autonómnu dysfunkciu. Vo vašej práci „Cardiac autonomic function in patients with early multiple sclerosis“ ste nenašli známky kardiovaskulárnej autonómnej dysfunkcie. Čo môže byť príčinou tohto rozdielu?

Záverčné hodnotenie:

Habilitačná práca zodpovedá svojim rozsahom a obsahom príslušným predpisom a odporúčam jej prijatie ako podklad pre habilitačné pokračovanie a na jej základe odporúčam menovanie MUDr. Žofie Rádikovej PhD docentkou v odbore normálna a patologická fyziológia.

V Bratislave 5. 3. 2023

prof. MUDr. Ján Benetin CSc